

راهکارهای حل و فصل بین المللی اختلافات مالیاتی

رضا صمیم بی - اسماعیل صمیمی پور

www.ketab.ir

سرشناسه	: سهم دینی، رضا، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: راهکارهای حل و فصل بین‌المللی اختلافات مالیاتی/ رضا سهم‌دینی؛ اسماعیل صمیمی‌پور.
مشخصات نشر	: تهران: آذرین مهر، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۳ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۰۶-۹۹-۸ : ۱۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: مالیات‌بندی مضاعف
موضوع	: Double taxation
موضوع	: مالیات‌بندی مضاعف -- ایران
موضوع	: Double taxation -- Iran
موضوع	: صلاحیت قانونی (حقوق بین‌الملل)
موضوع	: Jurisdiction (International law)
موضوع	: داوری بین‌المللی
موضوع	: Arbitration (International law)
موضوع	: حقوق بین‌الملل خصوصی -- مالیات
موضوع	: Conflict of law -- Taxation
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹ ۲۰۳/۳۴۷۵K
رده‌بندی دیوپی	: ۳۴۱/۰۵۲۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۶۶۵۴۹

راهکارهای حل و فصل بین‌المللی اختلافات مالیاتی

تألیف: رضا سهم‌دینی - اسماعیل صمیمی‌پور

ناشر: آذرین مهر

ناظر فنی چاپ: موسی مناخری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۰۶-۹۹-۸

ویراستار: محمد جواد پهلوان

طراح جلد: فاطمه بابایی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۷

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

تهران: خیابان انقلاب - خیابان وحید نظری بین فخر رازی و دانشگاه پلاک ۶۵ طبقه اول واحد ۴ - انتشارات آذرین مهر

۰۲۱-۶۶۹۶۲۰۵۱

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۰
بخش اول: مبانی و کلیات.....	۱۵
گفتار اول: کلیات.....	۱۶
بند اول: مفهوم کلی مالیات.....	۱۶
بند دوم: انواع مالیات.....	۲۱
گفتار دوم: مالیات مضاعف.....	۳۴
بند اول: مفهوم کلی مالیات مضاعف.....	۳۵
بند دوم: پیشینه تاریخی حذف مالیات مضاعف.....	۳۹
بند سوم: مالیات مضاعف در نظام مالیاتی دولت‌ها.....	۴۳
بند چهارم: جایگاه مالیات مضاعف در نظام مالیاتی ایران.....	۴۴
گفتار سوم: شیوه‌های جلوگیری از بروز مالیات مضاعف.....	۴۶
بند اول: شیوه‌های یکجانبه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف.....	۴۶
بخش دوم: آیین توافق دوجانبه.....	۸۹
گفتار اول: مفهوم آیین توافق دوجانبه.....	۹۰
بند اول: روشهای حل و فصل اختلافات مالیاتی بین مودی مالیاتی و دولت متبوع.....	۹۱
بند دوم: روشهای حل و فصل اختلافات مالیاتی بین دولتهای متعاقد.....	۱۰۳
گفتار دوم: تطبیق ساز و کارهای حل و فصل اختلافات مالیاتی در موافقتنامه‌های مالیاتی دوجانبه ایران با الگوهای سازمان ملل متحد و سازمان همکاری اقتصادی و توسعه.....	۱۰۴
بند اول: خواهان دعاوی مالیاتی.....	۱۰۹
بند دوم: مدت زمان اعتراض به اقدامات مغایر با نفاذ موافقتنامه از سوی خواهان.....	۱۱۹
بند سوم: حل و فصل موارد ارجاع شده از سوی خواهان که مقام صلاحیتدار نتواند به راه حل مناسبی برسد.....	۱۲۱

- بند چهارم: محدودیت مرور زمان در توافق متقابل با مقام صلاحیت‌دار دولتهای متعاقد..... ۱۲۴
- بند پنجم: حل تمامی مشکلات و شبهات ناشی از تفسیر یا اجرای موافقتنامه..... ۱۲۸
- بند ششم: شیوه حذف مالیات مضاعف در مواردی که در موافقتنامه پیشبینی نشده است..... ۱۳۱
- بند هفتم: حصول توافق در مورد بندهای پیشین از طریق کمیسیون مشترک..... ۱۳۲
- بند هشتم: مشورت مقامات صلاحیت‌دار دولتهای متعاقد به منظور تعیین روشها و فنون لازم برای اجرای آیین توافق دوجانبه..... ۱۳۵
- بند نهم: داوری..... ۱۳۸
- بند دهم: تهیه و به‌کارگیری آمارهای آماری..... ۱۵۲
- بند یازدهم: گفتار سوم..... ۱۵۶
- منابع و مراجع..... ۱۵۹

پیشگفتار:

ایجاد فضای جدید، در روابط اقتصادی - تجاری بین‌المللی، گرایش تجار و شرکت‌ها را به معاملات فرامرزی بیش از گذشته نموده‌است. از طرفی، هر دولتی با اتخاذ معیارهای شخصی و اقتصادی خاص خود، مبادرت به اخذ مالیات می‌نماید. در این شرایط، وقوع مالیات مضاعف امری اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. از این رو، دولت‌ها می‌کوشند تا افزون بر اقدامات یکجانبه، با موافقتنامه‌های بین‌المللی اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در صورت رفع یا کاهش مالیات مضاعف باشند. در این میان ماده مربوط به آیین توافق دوجانبه در این نوع موافقتنامه‌ها، با پیش‌بینی ساز و کارهای حل و فصل اختلاف مالیاتی، احتمال وصول مالیات مضاعف را بیش از پیش کم‌تر می‌نمایند. بررسی به عمل آمده این ماده در موافقتنامه‌های اجتناب از اخذ مالیات مضاعف ایران، نشان می‌دهد که، این ماده با تبعیت از هر یک از الگوهای UN و OECD، ساز و کارهای غیرالزام آور حل و فصل اختلافات مالیاتی را پیش‌بینی نموده‌است. با این وجود، ساختار اختیاری این ماده و اینکه دولت‌های متعاقد هیچ‌گونه الزامی به حل و فصل اختلافات مالیاتی ندارند، همچنان مؤدیان مالیاتی را، در نظر وصول مالیات مضاعف قرار می‌دهد، که با هدف این نوع موافقتنامه‌ها ناسازگار است. از این رو و به منظور پر نمودن خلأهای ناشی از آن، داوری به عنوان روشی الزام‌آور در حل و فصل اختلافات مالیاتی، از سوی سازمان همکاری اقتصادی و توسعه و سازمان ملل به دولت‌ها پیشنهاد گردیده‌است. با این وجود، موافقتنامه‌های مالیاتی ایران، این شرط را در خود جای نداده‌اند.